

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший заступник ректора ХНАДУ
професор Гладкий І.П.
“28” серпня 2015 року

ЕХад

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

бакалавр

(шифр освіти—класифікаційного рівня)

галузі знань

0501 «Інформатика та обчислювальна техніка»

(шифр і назва спеціальності)

напряму підготовки

6.050103 «Програмна інженерія»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальності

бакалавр з розробки та тестування програмного забезпечення

(шифр і назва спеціальності для бакалавра; спеціальності – для магістра)

(шифр № 69)

(№ навчального плану)

Розроблено та внесено: кафедрою педагогіки та психології професійної підготовки

(повне найменування кафедри)

Розробники програми: ст. викладач каф. ПППІ Ткаченко І.В.

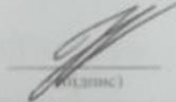
Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "28" серпня 2017 р.

(номер)

(та дата протоколу)

Завідувач кафедри Педагогіки та психології професійної підготовки

К. пед. н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

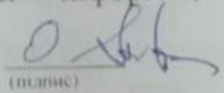

(підпис)

Бондаренко В.В.
(ПІБ завідувача кафедри)

"Узгоджено"¹

Завідувач кафедри інформаційних технологій та мехатроніки
(назва випускової кафедри)

професор
(вчене звання)

(підпис)

Ніконов О.Я.
(ПІБ завідувача кафедри)

"28" серпня 2017 року
(день) (місяць) (рік)

"Узгоджено"

Декан факультету Комп'ютерних технологій та мехатроніки
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

професор
(вчене звання)

(підпис)

Левтеров А.І.
(ПІБ декана)

"28" серпня 2017 року
(день) (місяць) (рік)

©Ткаченко І.В., 2015 рік

¹ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психологія» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки «бакалавр» напрямку (спеціальності) 6.050702 «Електричні системи і комплекси транспортних засобів».

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є формування наукового світогляду у процесі психологічного аналізу особистісної професійної діяльності та підготовка фахівців до виконання майбутніх професійних обов'язків та побудова професійної кар'єри.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є педагогічно адаптована система понять про закономірності та механізми психіки людини, пізнання та спілкування особистості, принципи моделювання діяльності та професійної кар'єри особистості у сучасному суспільстві.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів сучасної системи спеціальних психологічних знань, набуття ними практичних умінь щодо психологічного формування професійної співпраці з людьми, самовдосконалення, саморегуляції та самовиховання особистості.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основи загальної психології;
- основні закономірності психіки;
- методи, види діяльності та спілкування;
- зміст пізнавальних процесів (увага, пам'ять, мислення та ін.);
- зміст емоційно-вольової сфери (воля, почуття та ін.);
- індивідуально-психологічні особливості (характер, темперамент та ін.);

уміти:

- проектувати особисту навчальну діяльність, спираючись на науково-психологічні дослідження;
- застосовувати базові психологічні знання для організації професійної діяльності і спілкування особистості;
- розвивати в людині якості, необхідні для інженерної праці;
- розробляти технології стимулювання діяльності виробничого колективу, засобів прийому психологічного впливу на особистість.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи філософії», «Психологія управління», «Психологія і педагогіка вищої школи».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	за вибором студентів	
Кількість годин – 45		
Семестр викладання дисципліни	2	
Вид контролю:	залік	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	8	
- практичні, семінарські (годин)	16	
- самостійна робота студентів (годин)	21	
контрольна робота	-	

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сучасна психологія: зміст, предмет, завдання і наукові методи дослідження.

Психологія як наука про закономірності виникнення і функціонування психіки. Галузі психологічної науки, методи наукової психології та її завдання. Розвиток психології як науки в історії людства. Сучасні напрями наукової психології.

Тема 2. Еволюційний розвиток психіки та свідомості.

Психіка як об'єкт психології, як функція високоорганізованої матерії. Виникнення і становлення психіки в процесі біологічної еволюції та історичного поступу людства. Свідомість як вищий ступінь розвитку психіки. Свідоме й несвідоме в психічній діяльності людини. Психіка та організм. Загальне та індивідуальне у психіці. Єдність і розбіжність психічних процесів, властивостей і станів.

Тема 3. Психічні пізнавальні процеси та їх роль у майбутній професійній діяльності фахівця.

Структура пізнавальних процесів. Чуттєві та раціональні форми засвоєння дійсності. Класифікація, види відчуттів. Перцепція та апперцепція. Основні властивості та закономірності відчуттів. Сприймання. Головні властивості сприймання. Спостереження як цілеспрямоване сприймання. Загальна характеристика уваги. Увага й особистість. Неуважність та її причини. Розвиток уваги. Пам'ять, фізіологічні основи та процеси пам'яті. Види пам'яті. Порушення пам'яті. Мислення, форми і класифікація видів мислення, способи активізації мислення. Процес мислення. Структура інтелекту. Оцінка інтелекту. Засоби активізації мислення. Творче мислення, або креативність. Психологічні проблеми навчання творчості майбутнього спеціаліста. Поняття «уява», фізіологічні основи уяви. Фантазія, мрія, творчість.

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.

Зв'язок пізнавальної й афективної сфер особистості. Потяги, емоції,

почуття. Фізіологічні основи почуттів. Емоції, афект, стрес, настрої. Динаміка почуттів. Емоційність, емпатія, тривожність. Почуття і особистість. Вищі почуття. Можливість саморегуляції психічних станів. Воля: поняття, функції. Структура вольового акту. Можливості самовиховання волі.

Тема 5. Психологія особистості. Психологічні властивості особистості.

Співвідношення понять: «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність». Біологічне і соціальне в структурі особистості. Спрямованість (потяги, установки, бажання, інтереси, схильності), потреби, мотиви, ідеали, переконання, світогляд – рушійні сили розвитку особистості. Самосвідомість особистості. Образ «Я». Самооцінка і її роль у формуванні самосвідомості. Типологічна структура особистості. Темперамент як характеристика динамічної сторони психіки. Типи темпераментів та їх психологічні особливості. Урахування темпераменту у діяльності. Структура характеру. Риси характеру та їхні властивості щодо особистості. Акцентуація характеру. Виразні ознаки характеру: вчинки та дії, особливості мовлення, зовнішній вигляд людини. Формування характеру. Аутотренінг. Психологічний зріст. Характер і обставини. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Здібності, обдарованість, талант.

Тема 6. Проблема діяльності у психології, її види та структура.

Психологічний аналіз поняття «діяльність», проблема активізації діяльності особистості у психологічній науці. Структура та види діяльності, поняття навчальної, трудової та професійної діяльності. Проблема мотивації у психології, потреби та мотиви у діяльності людини. Роль діяльності в формуванні особистості.

Тема 7. Спілкування у процесі діяльності. Функції та структура спілкування.

Спілкування в процесі діяльності особистості. Функції, структура спілкування. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Стратегії, тактики, стилі спілкування. Спілкування як сприйняття людьми одне одного. Соціальний вплив: навіювання, конформізм, підпорядкування. Психологічна сумісність. Сімейне спілкування та формування особистості дитини.

Тема 8. Соціально-психологічні феномени міжособистісних відносин людей у групі.

Взаємовідносини людини і групи. Групи та колективи. Класифікація, види груп. Типологія груп за рівнем розвитку. Формування колективу. Міжгрупові відносини та взаємодії. Міжособистісні стосунки в групах та методи їх виявлення. Феноменологія лідерства. Стилі керування. Ефективність керування.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник. – К., 2007.
2. Гальперин П.Я. Введение в психологию. – М., 1976.
3. Дубравська Д.М. Основи психології. – Л., 2001.
4. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Краткий психологический словарь: Личность, образование, самообразование, профессия. – Мн.: «Хэлтон», 1998. – 399 с.
5. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. - К.: Либідь, 2005. - С. 464.
6. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2009. - 464 с.
7. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб, 2000.
8. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К., 2001.
9. Макейменко С.Д. Загальна психологія. – К., 2004.
10. Немов Р.С. Психология. В 3 кн. – Кн.1. – М., 1994.
11. Общая психология / Под ред. А.В. Петровского. – М., 1996.
12. Основи психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К., 2002.
13. Навелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. - К.: Кондор, 2009. - 576 с.
14. Нартико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Нартико. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. - 416 с.
15. Петровский А.В. Личность. Деятельность. Коллектив. – М., 1992
16. Петровский А.В. Психология. – М., 2000.

17. Психологія/ За ред. Ю.Л. Трофімова.-К., 2001.
18. Психологія: Учебник для гуманитарных вузов / Под ред. В.Н. Дружинина, - СПб., 2007.
19. Психологія для студентов вузов / Под ред. Е.И. Рогова. - М., 2005.
20. Психологія и педагогика. / Под ред. А.А. Радугина- М., 1997.
21. Психологія. Словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Политиздат, 1990. - 494 с.
22. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - СПб.: Питер, 2004. - 713 с.
23. Столяренко Л.Д. Основы психологии. / Л.Д. Столяренко. — Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000. — 672 с.
24. Столяренко Л.Д. Психологія: Учебник для вузов СПб., 2006.
25. Узнадзе Д. Н. Общая психология. - М.:Изд-во Смысл, 2004. - 417 с.
26. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія: Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. - К., 2004.

Додаткова

1. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. - СПб., 2001.
2. Асмолов А.Г. Психология личности. - М., 1990.
3. Бацевич Ф. С. Основы коммуникативной лингвистики: Підручник. - К.: Видавничий центр «Академія», 2004. - 344 с.
4. Беззубко Л.В. Управление трудовыми конфликтами: Навч. посіб. / Л. В. Беззубко, А. Г. Зюнькін, А. В. Калина. - К.: МАУП, 2004. - 256 с.
5. Бех І.Д. Виховання особистості. - К., 2003.
6. Божович Л.И. Психология формирования личности. - М., 1995.
7. Выготский Л.С. Собрание сочинений: В 6-ти т. - М.: Педагогика, 1984. - Т.5.369 с.
8. Горянина В.А. Психология общения. - М., 2004.
9. Дубравська Д.М. Основы психології: Навч. посібн. - Львів: Світ, 2001. - 280 с.
10. Дусавицкий А.К. Развитие личности в студенческом коллективе в зависимости от сформированности учебно-профессиональных интересов: учебно-метод. пособие / А.К. Дусавицкий. - Х.: Изд-во ХНУ имени В.Н. Каразина, 2012. - 38с.

- 11.Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. - 112 с.
- 12.Изард К.І. Психология эмоций. - М., 1998.
- 13.Карвіловська С.Я., Мітельман Р.Й., Синявський В.В., Ткаченко О.М., Федоришин Б.О., Яшишин О.О. Основи професіографії: Навч. посібник. - К.: МАУП, 1997. - 148 с.
- 14.Коломинский Я.Л. Психология взаимоотношений в малых группах. - Минск, 1976.
- 15.Костюк Г.С. Мышление : Педагогическая энциклопедия: в 4-х. / Г.С. Костюк. - М., 1964. - Т. 2.
- 16.Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості. - К.: Рад. шк., 1989. - С.109-132.
- 17.Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и таблицах. - М., 1999.
- 18.Макейменко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. - Видання друге, перероблене та доповнене. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. - 222 с.
- 19.Леонтьев А.А. Психология общения. - М., 1999.
- 20.Леонтьев А.В. Деятельность. Сознание. Личность. - М.: Высш.шк., 1976. - 302 с.
- 21.Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характеров у подростков. - Л., 1983.
- 22.Орбан-Лембрик Л. Е. Психология управління: Посібник. - К.: Академвидав, 2003. - 568 с.
- 23.Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. - 4-те вид., стереотип. - К.: Либідь, 1999. - 632 с.
- 24.Подольяк Л.Г., Юрченко В.І. Психология вищої школи: Підручник. 2-е вид. - К.: Каравела, 2008. - 352 с.
- 25.Петровский А.В. Личность. Деятельность. Коллектив. - М., 1992.
- 26.Петровский В. А. К проблеме активности личности в познавательной деятельности / В. А. Петровский // Проблемы коммуникативной и

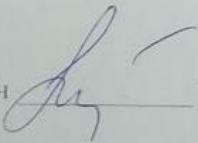
- познавательної діяльності людини : межвуз збірник ; отв. ред. А. В. Петровский]. – Ульяновск, 1981. – С. 98–191.
27. Предко О. І. Психологія релігії: Підручник. – К.: Академвидав, 2008. – 344 с.
28. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку XX століття: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1995. – 614 с.
29. Роменець В. А. Історія психології XX століття: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1998. – 990 с.
30. Роменець В. А. Історія психології: XVII століття. Епоха Просвітництва: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006. – 1000 с.
31. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2005. – 916 с.
32. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2000.
33. Русинка І.І. Психологія: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
34. Семиченко В. А. Психологія спілкування. – К.: «Магістр-S», 1998. – 152 с.
35. Хомич Г. О., Ткач Р. М. Основи психологічного консультивання: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 152 с.
36. Семиченко В.А. Проблемы Мотивации поведения и деятельности человека. Модульный курс психологии. Модуль Направленность. (Лекции, практические занятия, задания для самостоятельной работы). – К.: Миллениум, 2004. – 521 с.
37. Суворова Г. А. Психология деятельности : учеб. пособие для студ. психол. и пед. / Г. А. Суворова. – М. : ПРЭС, 2003. – 175 с.
38. Стреляу Я. Роль темперамента в психологическом развитии. – М., 1982.
39. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: "Наукова думка", 2000. – 192 с.
40. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – М., 1988.
41. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды / Д.Б. Эльконин. – М.: Педагогика, 1989. – 560 с.
42. Яценко Г. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 679 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://files.khadi.kharkov.ua/mekhatroniki-transportnikh-zasobiv/pedagogiki-i-psikhologiji-profesijnoji-pidgotovki/itemlist/category/745-konspekti-lekcij-pppp.html>
2. <http://pidruchniki.com/psihologiya/>
3. <http://ukrlibrary.com.ua/books/28/1/>
4. <http://ekomedtd.com.ua/vvedennya-v-zagalnu-psixologyu.html>

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється шляхом усних опитувань на практичних заняттях з навчальної дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль здійснюється у формі заліку і є результатом оцінювання у процесі поточного контролю та залікової роботи після засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка знань визначається (у накопичених балах та за національною шкалою) як середня зважена сума усіх оцінок за дисципліну.

Розробник програми: ст. викладач Ткаченко І.В.

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х примірниках на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №__ від __.06.2015 р.